

מסורת הש"ס

(א) וְלִי הַתֵּם (ב) לַעֲלֵי עַה.
קִי: קָלָן קִי: קָלָן.
קָלָן. סוֹסֶה לֵב: וְלִי הַתֵּם.
מִסּוּתָהּ וְלִי הַתֵּם.
(ג) וְעִירָא בְּחַרְתָּ נְקִיטָה וְהִי
קָלָמָר מֵאֵן נִשְׁמַע לִי לְעוֹר
כְּשֶׁאֵשׁ מִפְּשִׁטוֹ מוֹכַחַת מִלֵּילָה
לֵב לֵב עֵינִי לְעוֹר וְאֵין לִי הַנֶּאֱמָר
מִמֶּנּוּ וְלֹא דָמִי לְפִסְקִי רִשָּׁא
עֵינִי וְלִפִּי פִי וְהָ יִישִׁיעַ
קוֹשֶׁת הַמּוֹסֵר דִּי־הָ דִשְׁקִיל הָא
תִּמְחָא בְּתַמְחִיד נִשְׁמַע תִּמְחָא
פִּסְקָה וְכִי: (ד) וְעִירָא בְּחַרְתָּ
(ה) לַעֲלֵי וְלִי הַתֵּם וְכִי: כִּי.
עַתָּה: (ו) וְלִי הַתֵּם וְכִי: כִּי.
(ז) לַעֲלֵי הַתֵּם: (ח) וְלִי הַתֵּם וְכִי: כִּי.
(ט) וְלִי הַתֵּם וְכִי: כִּי.

מוסף רש"י

מורה ר"ש בפסוק רישיה
ולא ימות. בלומר אחרון
לשם בניהו וז' בשבת ואני
רוצה שמתם. דכיון דלוי
אפשר שלח מתות מתחבין
תשיב ליה. וז' אמרין דבר
שאל מתחבין מותר כגון רבי
דלפניו ליה גלגל חסידו. וכן
גורר אלם משה כחל מוסל
ונבל שאל מתחבין עבד
הרין. ואע"פ דלפניו למשה
דלמה עבד הרין. כיון דלא
מתחבין להכי ואפשר לגרירה
כגון הרין. כי עבד נמי
הרין דהי מלכא גמורה לא
מחייב. אבל היי דודאי עבד
מורה (שבת דף ג'). יתר על כן
אמר ר' יהודה. לעיל משה
אורי בצטנו עליה מות לית
בשמי ליה דהי"ק וכן גמרי
המפושלן להי"ק. דהי"ק
יהודה לטלטלו תמיה משום
פי חקקה וירד וסותם. נפקין
כל גנות העיר (ערוכין דף ג').
וקאמר בנתיבא יתר על כן.
אפילו היי דלפני פי חקקה
הואל ואכא שמי מחייב
מעליה. מחילה הייח משאן
ומחילתו מן השני משאן. כגון
בתקנתא פורתא (ערוכין דף ג').
בשני צדי ההי"ק. וז' כגון ר'
(ערוכין דף ג'). ערשה לחי מוכין
ולחי מוכין. בשמי פלות
אחד מן הכתוב להי"ק עגלגל
(ערוכין דף ג'). לחי מכלל אלף פתח
הייח האחד ולחי משאן אלף
פתח השני לאחור בית עגלגל.
הואל מחילה לשני דאלי
הי"ק ומוחר לטלטל מות
לית (ערוכין דף ג'). דקאמר ר'
יהודה מן מחילתו היי דהי"ק
מדאורייתא. והא איכא שמי
מחילת מעליה. מחילתו של
ג' בתים (ערוכין דף ג').

מוסף תוספות

א. [ו]היה ליה למיסר. מוס'
ההל"ש קטן: דהי"ק ופליגי.
ב. דרמפליגי לעיל. מוס'
ההל"ש ג. א"כ היתר גמור
הוא. מוס' ההל"ש T. אלא
מכאן סבורא פריך ליה
דאמאי שרי להביא תיק
שיש בחבור מנות לצורך
הצלת ספר כיון דמצי
למשדינהו. מוס' ההל"ש.
ה. המפורש לעיל (ב. עט).
מוס' ההל"ש. ו. ומתחבין
להוציא לחה. דא לאו
צטרא היה אסיר מדרבנן.
מוס' ההל"ש. ז. ואפילו
בשבת היו מפשיטין את
העור שלם. מוס' ההל"ש.
ח. דהבא. מוס' ההל"ש.
ט. בהדי הנך דרדו שבת.
מוס' ההל"ש. י. ל"י לרב
חסדא. מוס' ההל"ש.
יא. להציל. כיון דלכ"ע
אסור לטלטל שם. מוס'
ההל"ש. יב. [ו]איכא
לאחלוף בהדי. רש"י.
ג. דשרי וכו' גבי אוכלין
ומשקין. מוס' ההל"ש.
ד. ולא לדרך שהוא מציל
כתבי הקודש קאמר
דכתבי הקודש מצילין אפי'

(א) מי דמי. תיק הספר נעשה בסיס לדבר המותר לטלטלו בלא שום
דליקה דספר בר טלטול הוא ולדבר האסור כגון מעות: הלא.
האי עור נעשה בסיס לדבר שכולו אסור בטלטול שהבשר אסור
לטלטלו בלא חזי לאכילה עד אורחא דפסח אינו נאכל אלא בלילה
ואלי ורבי ישמעאל לית ליה כבוד
שמים בנאכל להדיח ואפילו היו עור
מותר כלי עליו מיתסר משום דהוי
בסיס לאיסור וכ"ש דהוא גופיה לאו
בר טלטול הוא: א"ס מביאין תיק
שנכחו מעות. דהוי בסיס לדבר
שכולו אסור ומניח בו ספר להצילו
ואינו נריך להשליך המעות כדמפרש
ואזיל לא נטלטל עור אגב הנשר:
אי נימא דמדיהא דאית ביה. מעות
עם הספר לא שדי להו לא מנריך
ליה תנא דכיון למשדינהו דקדמני
ואע"פ שיש בנכחו מעות: איסוי
נמי מייסגין. מעלמא מאחת זית
הבית תיק ובתוכו מעות להניח
בתוכו ספר ולהציל: מי דמי. היכא
דהספר מונח עם המעות להיכא
דהוא בלא עכשיו להצילו עם המעות
ולתם בו ספר: ה"ס. דספר ומעות
בתוכו להכי לא מנרסין ליה
למשדינהו: דילמא אדדי ודאי נפלה
דליקה. על הספר: הלא. אדמייתי
ליה וישידינהו דרך צילתו: כדאמרין
מעיקרא. בלא פליגי אלא בהפסטה
ומייתי רבנן ראייה מתין הספר
דמנני דמליין מעות אגב ספר
כרי הדיח אגב כרי גבזה הואיל
ולאיכא שהות למשדינהו וה"ג אגב
כרי גבזה דכל פעל ה' למענהו
יפשיט: ודקשיא לך כו' בלא צני
ליה לעור. אינו נריך לו לעור ואינו
מתחבין להפשיט משום עור ולא דמי
להפשט אילני ומחשך דמשכן: והא
ר"ש מודה בפסין רישיה ולא ימות.
והכא אע"ג בלא מיכין ויפשיט הוא:
דשקיל ליה צנריו. צמחיות דקות
מפשיט ומותר דאין דרך הפסטה בך
ולאו מלאכה הוא אלא שבות: שני
לחיים. לפתח שאין לו מחילה: וזו
מבוי שאינו מפושל. כלומר מבוי
הניתר בכל הלכותיו בין צעירוב בין
בשאר דברים וכל היתר שאר מצוות
יש לו כגון שיתות מצוות: וסרייהו.

רבנן וכן במירא סבירא להו כר"א דלמא אין מבוי ואפילו סתום
ניתר בלחי א' ואשמעין בן במירא דבהלל כחצי הקדש לא
בעינן לחיים כרבי אליעזר: מפושל קריא ליה. נהי נמי דבעי ר'
אליעזר לחיים מיהו מפושל לא מיקרי: ועוד לרבנן. דלמארי
לשאינו מפושל וקאמרת דהיינו מבוי הניתר בכל הלכותיו: נגיל
לתוכו אף אוכלין ומשקין. כמו לאחר המעורבת ואמאי פלגינהו
מהדדי דגבי ספר קמני למבוי שאינו מפושל וגבי אוכלין קמני
להיכן מליין אותן לאחר המעורבת: דמשמע אבל למבוי לא: שני
מחילום. מכלא ומכלא: שני לחין. לחי לכל פתח ופתח: אלינא
דריי יהודה. דלמא בשמי מחילות סגי ושני לחיים ואמא בן
במירא למימר דלגבי ספר מודה ר' יהודה דגבי צד דג' מחילות
היו: לדידך נמי. איכא למיפדך כאתקפתא דלעיל: לרבנן. כיון
דלמרת דתרווייהו כר' יהודה לרבנן דלמארי שאינו מפושל ומפרשי
ליה לשאינו חסר כלום כר' יהודה בלא צני אלא שמי מחילות ושני
לחיים אי הכי לרבנן ילי לתוכו אוכלין ומשקין כמו לאחר המעורבת:
אלא

בין מבוי משותף למבוי שאינו משותף דמשותף יהא מותר להציל לתוכו אוכלין ומשקין ואמאי נקט^{טז} חצר מעורבת:
א"ר אבא רבה ב'. תימה מה תירך רבה מקושא דנציל לתוכו אוכלין ומשקין^{טז} ואומר ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סבירי כרבי יהודה
דוקא לצורך הגלת כתבי הקדש ולא לצורך אחר ואזי פריך משום דלאני נראה לו סבירא שיסבירו כר' יהודה לחלואין ומשני אבי
ג' מחילות כו' ולאבי לא סבירי רבנן כר"א לחלואין דר"א להגלת כתבי הקדש סגי בלחי אחד כדמסיים ואזיל ואפילו לרבי אליעזר כו':
הא

כל כתבי פרק ששה עשר שבת

ק"ו.

הבא נעשה בסיס לדבר האסור. פי' בקונטרס שהבשר אסור
לטלטל שהרי אינו ראוי לאכילה עד הלילה ואינו נראה
דא"כ היכי קאמר לא נטלטל עור אגב בשר כיון דבשר אסור
לטלטל ונראה דלכ"ע בשר מותר לטלטל אע"ג דמלאן דשרי ו' בשר
תפל בעלמא לטלטל היינו משום דחזי
לכלבים והכא לא חזי לכלבים מ"מ
משום ציון קדשי שמים שרי לכ"ע
ובטלטול עור אגב בשר הוא דפליגי
והא דקאמר הכא דהוי בסיס לדבר
האסור היינו קודם שנשחטה היה
בסיס לדבר האסור שכל הצמחה
מוקפה היא מטלטול:

מי דמי התם אדחבי והבי נפלה
דליקה. וא"ת אמאי לא קאמר^{טז}
התם נעשה בסיס לדבר המותר
ולדבר האסור הכא נעשה בסיס
לדבר האסור גירדא וי"ל דאין נראה
לו תמלך כיון דהשתא סבור שכול
לנער מעות מין הכיס ואפילו הכי א"ס
לנער^{טז} ושרי כל שהוא עושה להלל
ס"ת ה"ה דשרי להציל תיק שיש בו
מעוה גירדא:

אדחבי והבי אשידינהו. משמע
דאי לא מצי למשדי
המעות הוה מצי להציל המיק עם
המעות להציל בו ס"ת וא"כ כשאנו
מופשט אלא עד החמה מותר לכ"ע
לטלטל הואיל ולא מצי שדי ליה ולא פליגי
אלא כשהופשט לגמרי כדפי' לעיל:
דשקיל ליה בבריו. פירש
צקונט' דאיכא שבות
צכה"ג וקשה דהוה ליה למייתי
בפסחים צפקין אלו דברים (דף סה):
הפשט דדמי שנת צהדי הנהו שבות
דקמני התם דחזי שנת ונראה לר"י
דליכא אפילו שבות דלוינו מפשיט
כשיעור חשיבות עור יחד' ולא דמי
למפיש מורסא^{טז} דהתם פתח קעציד
אף שא"ל וכן כד מוזיקין מ"מ כד
הוא אצל הכא בלא קא עבד הפשט
אפי' שבות ליכא:

(י) **דשקיל ליה בבריו.** וא"ת דמני
צקונט' תמיד נשחט (פסחים
סה:). תנא (י) חשכה כל אחד ואחד נוטל
פסמו צעורו אס כן לאו צבדי היה
מופשט ומשמע דבשבת איירי דלממנני
דהתם קאי דקמני ארבעה עשר שחל בשבת^{טז} ואיכא למימר בלא קאי
אשבת א"י נוטלו צעורו שנפשט עד החמה ועוד אומר ר"י דאיכא
למימר דרבנן^{טז} לדברי רבי ישמעאל קאמרין לדידן מותר להפשט
לגמרי לדידך אודי לן מיהא דמוותר להפשט צנריו וא"ת לפי זה
ה"ל למיחשך התם דחייית הפשט^{טז} וי"ל דבפלוגמא לא קא מיירי
דלר' ישמעאל לא דמי ליה הפשט כלל ואע"ג דחשיב הכרבתו
והצמחו מחוץ לתחום דפליגי בה ר"ע ור' אליעזר לא חשיב לה
פלוגמא דר"א דשמותי הוא ועוד דמההיא פלוגמא ילפינן דהואה
אינה דוחה להכי קמני לה:

ש"ש מחיצות ושני לחיים ב'. השתא האי דמפרש לה הכי
ומוקי מרזייהו אליבא דר"א ולא צני למימר שלם מחילות
ולחי א' אינו מפושל ובלא לחי זהו מפושל והוה מפרש אליבא
דהלכתא היינו משום דאמר דכלא לחי כלל לא הוה שרי בן במירא^{טז}
דמי כרמלית^{טז} וכלא דמי לאחר שחינה מעורבת דקסיף^{טז}:
ועוד דרבנן נציץ לתוכו אוכלין ומשקין. (י) (ואמאי נקט חצר
מעורבת) ו' ואדמפלגי בין חצר מעורבת למבוי הוה לן לפלוגי

חצר מעורבת:
א"ר אבא רבה ב'. תימה מה תירך רבה מקושא דנציל לתוכו אוכלין ומשקין^{טז} ואומר ר"י דרבה רוצה לומר דרבנן סבירי כרבי יהודה
דוקא לצורך הגלת כתבי הקדש ולא לצורך אחר ואזי פריך משום דלאני נראה לו סבירא שיסבירו כר' יהודה לחלואין ומשני אבי
ג' מחילות כו' ולאבי לא סבירי רבנן כר"א לחלואין דר"א להגלת כתבי הקדש סגי בלחי אחד כדמסיים ואזיל ואפילו לרבי אליעזר כו':
הא

עין משפט
גר מצוה

בז א מיי פ"ז מהלכות
שבת הל' ג סנה עשין
א טושי"ע ארי"ט סימן שסג
ספיק' ד וספיק' די:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה (מי דמי
וכו' כגון מעות הכל האי
וכו' אסור בטלטול) תא"מ
ו"ג ס"א ועיקר מי דמי
תיק הספר נעשה בסיס
לדבר המותר לטלטל
בלא שום דליקה דספר
בדי טלטול הוא הכא האי
עור נעשה בסיס לדבר
האסור בטלטול כו':

רבינו הגאון

ואהדר להו מי דמי תיק
נעשה בסיס לסי'ת שמותר
לטלטל, עור נעשה בסיס
לבשר אסור לטלטל. אלא
הכי קאמר ליה כו'. ודחה
ר' נימא דעיקר מי דמי התם
תיק נעשה בסיס לסי'ת
שאור מותר ולעשות שהן
הוא. הכא בבשר כולל
אסור. ודבר רב אשי
ואמר הכי אחריו ליה
אם מביאין מעלמא תיק
שיש בו מעוה להציל בו
ס"ת אנו לא נטלטל עור
אגב בשר. והא מנ"ל.
א"כ נימא דתיק מינה מזה
התיק שיש בו מעוה וס"ת
היין מסייר המעות מותר
אין תיק ומציל ס"ת לבדו
אלא אתה מציל אפילו
להציל הספר. אם יש בתיק
המעות, כך אם יש מעוה
בתיק והצרכת להביאו
להציל ס"ת אינך מוסיף
למעות. מותר. דילמא
שני התם במקום שכבר
הגיעה הדליקה עד הספר
ואם יתעסק בהשלכת
המעות תאלץ להלכה,
אבל בתיק הדליקה לא
הגיעה והולכין להביא תיק
להציל הספר. אם יש בתיק
מעוה אסור לטלטל עד
שילכסו. ושני רב אשי
לערלם דקאמרין מעיקרא,
ודקא אמרת הכי בטלטול
התיק בלעז מלאכה,
כגון דמתכין לגלות הבשר
ואין כוונתו לעור. ואקשינן
והא אביי ורבא דאמרי
תרווייהו מודה ר"ש דסבר
דבר שאינו מחבין שרי
בפסין רישיה ולא ימות,
כגון זה אמרין אומר
המפשיט איני מחבין לעור,
דומה לאומר הגני מחתך
ראש זה העוף ואין כוונתי
לשחוטו, כגון זה אפילו
לשמעון שוחט הוא.
ואקשינן דשקיל ליה בבריו,
פי' בריו נקבים, והכי קאמר
מאן דמבוע ליה כשהוא
מפשיט מוכחא מילתא
דלא בעי ליה לעור, ולא
דמי לפסין רישיה ולא
ימות. ולהיכן מצילין אותו
למבוי שאינו מפושל. וכן
הלכה, ולית הלכתא כבן
בתירא דאמר אפילו למבוי
המפושל. והיכי דמי מבוי
שאינו מפושל שמצילין בו
כתבי הקודש.

טז. בספא גבי הצלת אוכלין. רש"י. טז. וכיון דרבה גופיה הוא דאוחיב הכי לרב חסדא, היכי לא
אודרה בפירוקה מוקף פירכא גופא. מ' ה"ק.